

m² og tid
- når solen treffer
huset samtidig
som det ringer
på døra

LÆRERVEILEDNING

En videoutstilling fra SKINN

Målgruppe: Grunnskolens ungdomstrinn (8. – 10. klasse), men kan også sees av yngre elever.

Tid: Anbefalt tidsbruk pr. klasse er to skoletimer.

Fagtilknytting: Tverrfaglig: Samfunnsfag, KRL faget, kunst og håndverk og norsk.

Materiell: Katalog, plakat, lærerveiledning, elevens ark med "minnebilder" og informasjon på nett: www.skinn.org

Lærerveiledning og ark til eleven lastes ned fra SKINNs hjemmeside og skrives ut.

INNHold

- Formidlingsform: Om utstillingen, mål og metode
- Oppgaver før besøket: Forberedelser og kort om videokunst
- I utstillingen: Spørsmål om det å komme inn i utstillingen. Gruppearbeid om de enkelte verkene
- Oppgaver etter besøket: Spørsmål som utgangspunkt for videre samtale eller skriftlig arbeid, forslag til praktiske oppgaver, tips til elevutstilling og informasjon om nettressurser og videre lesning

FORMIDLINGSFORM

Om utstillingen

Videokunst er i dag en egen etablert gren av samtidskunsten. Video er et ord vi alle kjenner til. Men hva er f.eks. forskjellen på å se filmer på video hjemme i stua og se kunstvideo i et galleri? SKINN ønsker med denne video-utstillingen å få skoleelever til å bli interessert i videokunst som kunstform og samtidig få mer innsikt i 5 ulike kunstnere og hva de er opptatt av å fortelle med sine kunstvideoer. For et par tiår tilbake var videokunst noe nesten mystisk, i beste fall litt utilgjengelig og minst av alt selgbart. Situasjonen er annerledes i dag: mange kunstnere jobber med video i ulike former. Vi ønsker i tillegg å la elevene få sjansen til å besøke sitt lokale galleri, for å komme ut av klasserom og inn i et eget kunstrom.

I utstillingen møter elevene fem videoverk, laget av kunstnere fra fem ulike land: Liv Ragnhild Kjellman (Norge), Graw Böckler – kunstnerduo (Tyskland), Michael Toke (Canada), Laurent Montaron (Frankrike), og Jacob Tækker (Danmark). Videoene er valgt ut og satt sammen for SKINN av Anne Szefer Karlsen. Hvert videoverk har blitt plassert i et eget ”rom”. Å bevege seg rundt i galleriet og fange opp bilder og lyd, samt videre ta inn over seg inntrykkene og reflektere over disse blir en vesentlig del av besøket i galleriet.

Målsetting med formidlingen

1. Gi elever og lærere bedre kjennskap til videokunst.
  2. Gi grunnlag for samtaler og diskusjon om temaer i filmene.
  3. La elever besøke lokalt galleri/kunstforening.
- Ei viktig målsetting med omvisningen er å vise hvordan man kan kommunisere tanker og ideer gjennom filmmediet. Filmene er også et godt utgangspunkt for å bevisstgjøre elevene om samfunnsfaglige temaer slik som livssyn, miljøvern, gruppetilhørighet, hvem vi er og hvor vi hører hjemme.

Ved å diskutere og reflektere over temaene i filmene tror vi at eleven vil kunne få økt forståelse for sammenhengen mellom samfunnet de lever i og deres egen hverdag. Et viktig mål er også å fremme forståelse og respekt for ulike måter å tenke på.

Vi håper erfaringene elevene får vil gi økt innsikt og forståelse for samtidskunst og videokunst spesielt. Videre ønsker vi å starte en prosess som lærer og elever kan bygge videre på i undervisningen både i samfunnsfag, KRL-faget, kunst og håndverk og norsk.

Metode

1. Læreren orienterer elevene om utstillingen før besøk.
2. Oppgaver før besøk i utstillingen.
3. Besøk galleriet, ark deles ut.
4. Oppgaver etter besøket: samtale og praktiske.

Formidling av utstillingen m² og tid kan foregå på flere måter: Man kan utforske utstillingen på egen hånd eller

delta med klassen og gjøre oppgaver eller delta i omvisning med egen kunstformidler. Formidlingen bør bygges opp med tanke på både at elevene skal få tid for seg selv til å se på verkene uten å få for mange føringer. Samtale og diskusjon foregår i felleskap. Det den ene ser, kan berike den andres utbytte. Læreren eller omviseren har regien og tar vare på elevenes innspill underveis.

OPPGAVER FØR BESØKET

Det er mulig å besøke utstillingen uten forberedelser og ta utgangspunkt i førsteinntrykket. Men det kan være lurt å forberede elevene.

1. Hva er videokunst? Søk opp ordet på internett og la elevene skrive en kort egenpresentasjon
2. Hva kan tittelen *m² og tid - når solen treffer huset samtidig som det ringer på døra* på utstillingen bety?
3. Hvilke forventninger har du til det å gå på utstilling?
4. Se musikkvideo: gå inn på hjemmesiden til FROST, www.frostworld.no. Se musikkvideo til låten ”Sleepwalker”. Her ser man eksempel på bruk av tidligere innspillet film som blir gjenbrukt i en ny setting.

Hva er videokunst?

Videokunst er kunst der sluttresultatet er bevegelige bilder skapt med digitalt eller analogt innspillingsutstyr. Videokunst kan være svært forskjellig i form og innhold. Det kan ta form som spillefilm, animasjon, dokumentarfilm eller musikkvideo. Tidsaspektet er en særlig karakteristisk trekk ved videokunsten og spilletiden kan variere fra veldig kort til lang og nærmest uendelig (loop). Bruk av loop er også noe som i stor grad er unikt for videokunst.

Selv om videokunst kan være svært mye forskjellig er det likevel enkelte ting som ofte skiller en kunstfilm fra andre typer filmer. I forhold til spillefilm kan vi se at kunstfilm i liten grad er bygd opp med en spenningskurve (innledning, vendepunkt, høydepunkt og avslutning). En kunstfilm har heller ingen av kravene til autensitet og sannhet som f.eks. en dokumenter har. Mens andre filmer skal underholde eller informere, kan vi kanskje si at kunstfilmen har større fokus på å få oss til å undre og tenke alternativt.

Rommet man ser videokunst i påvirker også i sterk grad opplevelsen. Hvorvidt video vises i form av en installasjon, projeksjon (på vegg eller lerret), gjennom en TV eller via web blir avgjørende og i mange tilfeller bruker kunstnere dette bevisst.

I UTSTILLINGEN

1. Klassen deles inn i 5 grupper, en for hver film. Besøk hver sin videostasjon på omgang.
2. Gruppearbeid: Del ut elevens notatark med minnebilder til elevene etter de har sett filmene, la elevene notere stikkord til sin film.
3. Samling for gjennomgang, samtale og diskusjon.

Spørsmål til elevene i utstillingen

(lærer eller omviser spør):

Om det å komme inn i utstillingen:

1. Hvordan føles det å komme inn i rommet?
2. Beskriv lydene, bildene og de inntrykk som møter deg?
3. Hvilken betydning har det at videokunsten vises i hver sin videostasjon, i et eget ”rom”?

Gruppearbeid om det enkelte verk:

De 5 gruppene får hver sin film å jobbe med.

1. Liv Ragnhild Kjellman (Norge)
  - Hvilke tanker får du når du ser filmen?
  - Diskuter verket i forhold til hva du selv tror på.
  - Hva legger du i ordet ”åndelig”?
  - Hvilken betydning har det at det er en jente?
2. Graw Bockler – kunstnerduo (Tyskland)
  - Beskriv musikken og lyden.
  - Kan du oppfatte ordene? Hva blir sagt? (lytt til teksten)
  - Hva er spesielt med størrelsesforholdet mellom menneskene og omverden i videoen?
  - Hvordan kan denne videoen relateres til natur- og miljøvern?
  - Hvordan tror du denne videoen laget rent teknisk?
3. Michael Toke (Canada)
  - Betrakt videoen estetisk, er det stygt eller pent? Hvorfor/ hvorfor ikke?
  - Hvilken følelse oppstår når man ser på denne videoen?
  - Hvem tror du vi ser?
  - Plasser personene i filmen i tid og sted.
  - Ser vi det samme hele tiden?
  - Er dette gjenbruk av film?
4. Laurent Montaron (Frankrike)
  - Beskriv menneskene som sees. Hvem er de? Har de noe til felles? Hvor kommer de fra? Hvor går de etterpå? Er de glade?
  - Hva skjuler ungdom for voksne?
  - Hva menes med å teste ut grenser?
  - Hva er spesielt med måten kamera beveger seg (synsvinkel)?
  - Er dette virkelighet (dokumentarisk)?
5. Jacob Tækker (Danmark)
  - Hvilken betydning har lyden for vår oppfattelse av verket?
  - Hvilken betydning har det at det er en gutt?
  - Hvem er gutten i filmen?
  - Hva forteller klærne om ham som person?
  - Hvordan beveger gutten seg?
  - Kan kroppsspråk uttrykke noe som ord ikke kan? I så fall hva?

OPPGAVER ETTER BESØKET

Spørsmål som utgangspunkt for videre samtale eller svar skriftlig

1. Hva skiller kunstvideo fra annen film?
2. Hvilken påvirkning har musikken og lyden i en film?
3. Forestill deg; hvordan ville det være å bli krympet? Kjenner du andre historier med små mennesker?
4. Hvilken kunst vil du se mer av i galleriet du besøkte?
5. Hva ville du valgt som tema hvis du skulle lage en kunstvideo?

Forslag til praktiske oppgaver

1. Kartlegg steder du og vennene dine møtes utenom skoletid, bruk kamera for å dokumentere disse stedene. Sett bildene sammen til et større bilde (bruk enten digitalt kamera eller analogt kamera).
2. Lag dreiebok til en film, det kan f.eks. gjøres enkelt ved å dele inn et A3 ark i tre kolonner og fem rekker de tre kolonne deles inn i:
  - ”Bilde”: Her tegner elevene et bilde som er beskrivende for hva som skjer
  - ”Hva skjer”: Her skriver en kort hva som skjer, kameravinkel og lyssetting.
  - ”Lyd”: her beskrives lyden i filmen. Eller søk på nettet eller se i lærebøker på eksempler på en dreiebok.
3. Lag en kortfilm om deg og vennene dine, valgfritt tema.
4. Lag en dans eller bevegelser til en musikk eller lyder. Kan filmes og bli en musikkvideo.
5. Skriv en fortelling eller lag en tegneserie om deg selv som krympet. Sett som overskrift ”En dag som liten”.

Elevutstilling

Lag en videokunstutstilling av de egenproduserte filmene, lag utstilling på vegg av fotografier. Monter tegneserie/dreiebok på en papplate på veggen. Lag veggavis av egne fortellinger. Elevutstilling kan være i klasserom eller i større rom sammen med andre klasser fra skolen som har besøkt utstillingen. Inviter foreldre og la elevene få lage en ordentlig utstillingsåpning med f.eks. brus, boller og taler osv.

Nettressurs www.skinn.org

Hva finner du her:

- CV til hver av de deltagende kunstnerne
- Pdf-versjon av katalog
- Videokunst: fordypning
- Se videokunst på skolen, forslag til filmer og hvordan disse kan skaffes

Videre lesning

Stina Högvist: *Med egne Øyne II – om formidling av videokunst*, 2006 GAN Forlag AS, Oslo

Marit Paasche m.fl.: *Øye for tid – om video, kunst og virkelighet*, 2004 Statens kunstakademi/Pax forlag.

Lykke til!